Rok II — Wtorek 4 stycznia 1938 r. — Nr 2

GAZETA CZĘSTOCHOWSKA

CODZIENNE PISMO ILUSTROWANE

7 groszy

Redakcja i administracja Aleja N. M. P. 37, tel. 17-15
czynne bez przerwy w dni powszednie od godz. 9 do godz. 19.
Redaktor przyjmuje w poniedziałki, środy i piątki od godz. 18 do 20

CENY OGŁOSZEŃ: za 1 wiersz mm. w 1 szpalcie przed tekstem 40 gr., w tekście 30 gr., za tekstem 25 gr. Tabelaryczne 50 proc. drożej. Inne—według umowy. Ogłoszenia drobne — 10 gr. od wyrazu, poszukiwanie pracy — 5 groszy od wyrazu.

Krwawa bitwa o Teruel

Bitwa pod Teruelem należy do najkrwawszych nie tylko w obecnej wojnie hiszpańskiej, lecz do najstraszliwszych bitew ostatniego 50 lecia.

Bombardowanie, jakie przed kilku dniami przygotować miał atak wojsk czerwonych, jest bezprzykładne! Obserwatorzy zagraniczni obliczają, że w przeciągu jednego popołudnia

na przestrzeń 2 kilometrów spadło koło 20.000 granatów

Ze względu na błyskawiczne tempo ofensywy wojsk narodowych, nie mogły przewieźć swych dział. Jednocześnie wojska narodowe zawładnęły szeregiem dróg prowadzących do Teruelu, utrudniając również dowóz środków żywności dla wojsk rządowych i przerwały połączenia pomiędzy frontem a tyłami.

Jeńcy wojenni opowiadają o olbrzymim oburzeniu, jakie panuje w szeregach czerwonych, okazuje się bowiem, że

tzw. komisarze polityczni zbiegli jeszcze w czwartek z frontu.

Miasto tonie w potopie krwi i żelaza. Dymy spowijają zgliszcza. Straty po obu stronach są olbrzymie.

W dniu wczorajszym armia narodowa okryła się nieśmiertelną sławą w walkach o wzgórza Primervallejo i Pedrizas Morrones. Cofające się w panicznym popłochu oddziały czerwone poniosły straty przekraczające 6.000 ludzi! Cała brygada z generałem na czele dostała się do niewoli. Na polu bitwy pozostawili czerwoni przeszło 1.000 zabitych i ogromną ilość sprzętu wojennego i amunicji.

Wojska czerwonych oszukane zostały że udają się oni po nowe posiłki. „Bohaterscy" komisarze przed swym objazdem napomnieli żołnierzy, aby bronili się do ostatka, sami jednak nie powrócili już na front.

O niesłychanej krwawości i zaciekłości bitwy teruelskiej świadczy najlepiej fakt, że od początku narodowej kontrofensywy stracili czerwoni 20.000 zabitych, rannych i jeńców, jak również 20 samolotów, 125 karabinów maszynowych, 200 samochodów ciężarowych i 40 czołgów sowieckich.

Jeszcze w czasie żadnej z bitew nie zanotowano takiej współpracy wszystkich gatunków broni i sprzętu technicznego.

W czasie ofensywy gen. Aranda, który atakował, jak wiadomo centralny odcinek frontu— po gwałtownym przygotowaniu sytuacji przez ogień artyleryjski

w natarciu brało udział 50 3-motorowych samolotów bombowych.

Był to za tym jeden z największych ataków lotniczych, jakie zna historia współczesnych wojen.

Po stronie nieprzyjacielskiej najzacieklejszy opór stawiała brygada międzynarodowa, złożona z Anglików, Amerykanów i Francuzów.

Nie ulega już dziś najmniejszej wątpliwości, że definitywne i krwawo okupione zwycięstwo gen. Franco pod Teroelem przejdzie do historii nowej Hiszpanii, jako decydujęca a zarazem jedna z największych bitew w dziejach Hiszpanii.

Wojska narodowe odzyskały Teruel

Według wiadomości podanej w piątek przez narodową kwaterę główną za pośrednictwem radia, generał Aranda doniósł, że straż przednia jego wojsk wkroczyła o g. 16. do Teruelu.

* * *

Radiostacja powstańcza w emisji wieczornej komunikuje, że pierwsza faza bitwy pod Teruelem zakończyła się doszczętnym niemal zniszczeniem armii przeciwnika.

Wywiady dokonane przez lotników stwierdzają, że armia nieprzyjacielska

cofa się w popłochu.

Na drogach, prowadzących z Teruelu, znajdują się tłumy uchodźców. Nawiązanie łączności z garnizonem Teruelu dokonane zostało przy niesłychanym entuzjazmie żołnierzy.

Komunikat oficjalny ministerstwa obrony donosi: Niezwykle gwałtowne bombardowanie powietrzne na froncie Teruelu zmusiło wojska rządowe do wycofania się z dwóch punktów obronnych w okolicy Cerro Gordo. Na wschodnim skrzydle wojska rządowe utraciły kilka pozycyj, co nie jest jednak połączone z niebezpieczeństwem dla całości frontu.

Wczoraj po południu wysadzony został w powietrze w Teruelu gmach banku Hiszpanii oraz wielki zbiornik wody, z którego korzystali oblężeni powstańcy.

Główny dowódca wojsk rządowych wzięty do niewoli

Wszystkie hiszpańskie rozgłośnie powstańcze komunikują, że oddziały gen. Arranda przerwały front nieprzyjacielski na odcinku Teruel i zdołały wedrzeć się do miasta po gwałtownych walkach.

Należy oczekiwać w najbliższym czasie oswobodzenia obrońców Teruelu broniących się w Starym Mieście. Komunikaty podawane przez rozgłośnie wspominają o wielkiej ilości republikanów wziętych do niewoli, wśród których znajdować się ma gen. Rojo, główny dowódca sił republikańskich zaangażowanych w zdobywaniu centralnej dzielnicy Teruelu.

Londyn potwierdza

Wojska gen. Franco odbiły w całości Teruel, biorąc 2,000 jeńców, w tym komendanta wojsk rządowych gen. Rolo.

W operacjach brały udział trzy korpusy armii gen. Franco.

Wywczasy świąteczne angielskiej rodziny królewskiej

Król Anglii Jerzy VI-y w towarzystwie królowej Elżbiety i córek: ks. Elżbiety i Małgorzaty Róży opuszcza w samochodzie Londyn, udając się na święta do swej posiadłości wiejskiej w Sandringham.

Skomplikowana sytuacja we Francji

Sytuacja strajkowa jest niesłychanie skomplikowana, zupełnie mętna, grożąca w każdej chwili nowymi niespodziankami w formie niespodziewanego wybuchu na nowo, różnych strajków.

Wieczorem pojawiły się w Paryżu pogłoski, że w nocy może dojść do ponownego wybuchu strajku w wodociągach, elektrowni, gazowni, autobusach i kolejkach podziemnych.

Obawy te jednakże zostały w dalszym ciągu wieczorem zażegnane. Premier przyjął na wspólnej konferencji prezesa rady miejskiej Paryża p. Failiot i prezesa departamentu okręgu Sekwany p. Constant w obecności prefekta departamentu Sekwany p. Villey. Ponieważ oba organy władz wielkiego Paryża zajęły sprzeczne stanowiska w sprawie dodatku drożyźnianego dla pracowników miejskich, premier na prośbę obu prezesów zgodził się podjąć mediacji między dwoma wymienionymi instytucjami. Rada miejska na posiedzeniu zwołanym ad hoc uchwaliła następnie, że w dniu 1-ym stycznia wypłacony zostanie pracownikom prowizoryczny dodatek w żądanej przez strajkujących wysokości 100 franków z tym, że wypłata ta nie przesądza wysokości podwyżki stałej. Wysokość dodatku zostanie definitywnie zdecydowana w ciągu stycznia przez nadzwyczajną sesję rady miejskiej i sejmiku departamentalnego, która zostanie w tym czasie specjalnie zwołana.

Związek syndykatów robotniczych okręgu paryskiego, gwałtownie zaprotestował z powodu posługiwania się wojskowymi samochodami ciężarowymi przy przewożeniu produktów żywnościowych, przesyłek i dzienników. Wskutek tego „Liberte" przewiduje możliwość powtórnego wybuchu strajku na tym właśnie tle. Ewentualność taka byłaby tym groźniejsza, iż już w środę wiele syndykatów zgłaszało gotowość przystąpienia do ruchu strajkowego w imię solidarności klasowej. Ogólna sytuacja komplikuje się wskutek tego, że sprawa żądań pracowników miejskich jest bardzo trudna do załatwienia, gdyż przyznanie żądanych warunków wywołałoby odpowiednie żądania pracowników państwowych, gorzej, uposażonych wówczas od pracowników miejskich. Rząd nie może więc się zgodzić na ustępstwa na rzecz pracowników miejskich. Stąd istotna obawa nowego konfliktu.

Depesza prem. Składkowskiego do P. Prezydenta R. P.

Pan premier gen. Sławoj-Składkowski wysłał z okazji Nowego Roku następującą depeszę do Pana Prezydenta R. P.

„Pan Prezydent Rzeczypospolitej prof. Ignacy Mościcki, Spała.

„Proszę posłusznie Pana Prezydenta, aby raczył przyjąć najlepsze życzenia i wyrazy czci, które mam zaszczyt złożyć w imieniu rządu i własnym.

(—) Sławoj Składkowski.
prezes rady ministrów".

Miliard zł. na inwestycje w roku 1938!

W roku bieżącym tempo prac inwestycyjnych będzie znacznie wzmożone. Na ten cel wyasygnowane będzie 911 milionów złotych, pochodzących z budżetu państwowego, z Funduszu Pracy, biletów skarbowych, z pożyczek zagranicznych, z różnego rodzaju kredytów i t. d.

Jeżeli do tego dołączyć dochody, które zostały zebrane w ciągu roku ubiegłego, a wyzyskane będą dopiero w roku 1938, oraz środki na prace, związane z planem państwowym, a wydatkowane bezpośrednio przez samorządy, to wówczas ogólna suma przeznaczona na inwestycje publicznie w roku bieżącym wyniesienie napewno zgórą miliard złotych.

O pakt wojskowy chińsko-sowiecki

Pomiędzy rządem chińskim a Moskwą toczą się obecnie rokowania w sprawie zawarcia paktu wojskowego chińsko-sowieckiego.

Na czele delegacji chińskiej przybył do Moskwy syn Sunyatsu, założyciela republiki chińskiej.

Stalin postanowił poprzeć wszelkimi siłami Chiny przeciw Japonji.

Słychać, że syn Sunyatsu zostanie zamianowany ambasadorem chińskim w Moskwie.

Błogosławieństwo i życzenia noworoczne
Ojca Św. dla Polski

Ojciec święty przyjął w piątek na specjalnej audiencji liczną grupę Polaków, złożoną z pielgrzymki śląskiej. wycieczki o celach religijnych i kulturalnych z Krakowa oraz wielu przedstawicieli kolonii polskiej z Rzymu.

Ojciec święty wygłosił podniosłe przemówienie, witając pielgrzymów z kraju, który — jak oświadczył — leży na rubieżach zagrożonego dzisiaj świata, a z którym łączy go tyle wspomnień.

Papież podkreślił, że Polska jest państwem szczególnie drogim jego sercu i życzył zgromadzonym oraz całej Polsce szczęśliwego Nowego Roku.

Ojciec święty zakończył swe przemówienie błogosławieństwem, udzielonym obecnym i całej Polsce, wzywając równocześnie wszystkich, aby łączyli się z nim w słowach pozdrowienia „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus", wypopowiedział po polsku.

Pius jedenasty opuścił salę błogosławieństw, żegnany okrzykami obecnych oraz śpiewem „Boże coś Polskę".

Czang-Kai-Szak
odrzucił warunki pokojowe

Warunki pokojowe Japonii, wręczone dzisiaj za pośrednictwem ambasadora niemieckiego w Chinach, zostały z miejsca odrzucone przez Czano-Kai Szeka.

Dalsze sukcesy japońskie

Wojska japońskie energicznie nacierają na m. Taian (40 km na południe od Tsinanfu).

Wedle ostatnich doniesień, Japończycy zajęli m. Weihsien.

Smierć zdrajcom!

Dziś w południu grupa około 20 Chińczyków obrzuciła granatami ręcznymi oddział w składzie 8 żołnierzy japońskich. Czterej japońscy żołnierze oraz trzej przechodnie chińscy odnieśli ciężkie rany.

Jednocześnie rozrzucono ulotki z napisem „Smierć zdrajcom".

Przypuszczalnie chodzi tu o akcję terrorystyczną przeciwko Chińczykom, współpracującym z. Japończykami.

Dzielnica, w której zaszedł wypadek (róg Hankou road i Fukien road) została otoczona kordonem policyjnym. Oczekiwane są masowe aresztowania.

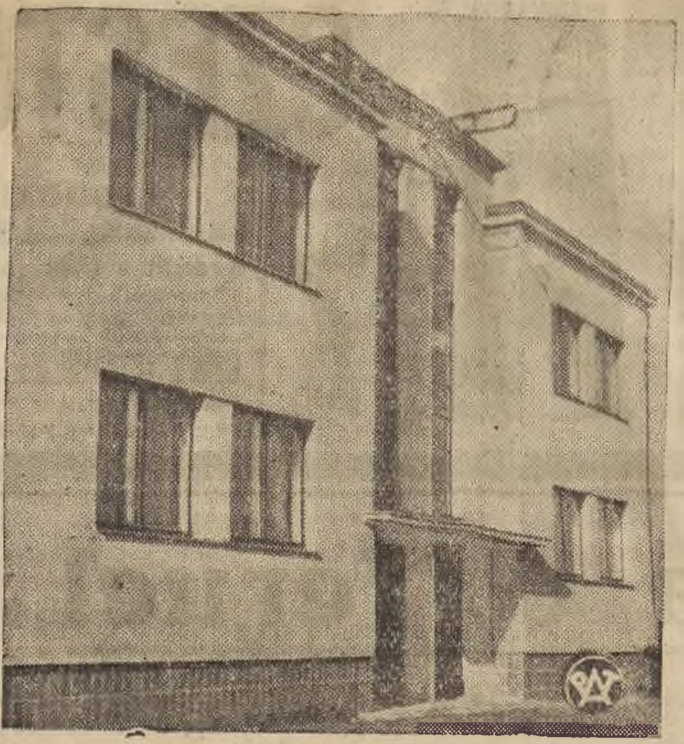
Liga Narodów twierdzi, że jest potrzebna

Pomiędzy akredytowanymi przy Lidze Narodów kierownikami delegacyj zagranicznych, toczy się obecnie — ożywiona wymiana poglądów w sprawie projektu, przewidującego wydanie przez Ligę Narodów z okazji setnego z rzędu jubileuszowego zebrania, przypadającego na dzień 17 stycznia, uroczystej deklaracji.

Deklaracja ta miałaby zaznaczvć przedewszystkim, że Liga Narodów nie tworzy jakiegoś bloku państwowego, hołdującego ściśle jakiejś określonej ideologji. — Deklaracja ta miałaby odeprzeć zarzuty, skierowane przeciwko Genewie, a równocześnie rozproszenie obaw państw małych, co do dalszego rozwoju instytucji genewskiej.

Co do treści tej deklaracji odbywa się wymiana zdań pomiędzy delegatami państw członkowskich.

—Sekretarz generalny Ligi Avenol wystąpił oficjalnie, podkreślając znaczenie Ligi Narodów i konieczność dalszego istnienia tej instytucji genewskiej.

Rozbudowa Gdyni

Bliźniaczy domek robotniczy, wybudowany w Gdyni przez Tow. Budowy Osiedli. Towarzystwo to oddaje robotnikom rok rocznie kilka serii takich nowoczesnych domków

Hitler jedzie do Rzymu

Wizytę kanclerza Hitlera we Włoszech zapowiedziano na 9 maja, jak donosi rzymski korespondent agencji Havasa.

Wizyta, która się zbiegnie z uroczystym obchodem drugiej rocznicy ustanowienia imperium, potrwa 6—7 dni, a sądząc z już rozpoczętych przygotowań, prześcignie świetnością wszystko, co w podobnych okolicznościach kiedykolwiek widziano.

Według relacji agencji Havasa przewidziany jest triumfalny pochód ze specjalnie w tym celu budowanego monumentalnego dworca w Ostii na plac Wenecki. Hitler zamieszka w Rzymie w pałacu Doria, w tym samym, książę Doria przyjmował przed wojną Wilhelma II.

Projektowana jest w Kwirynale wielka rewia wojskowa i rewia morska w Neapolu, gdzie cała zatoka iluminowana będzie pochodniami.

Pytanie, które sobie zadawano: czy Hitler będzie gościem króla, czy też Mussoliniego, rozstrzygnięto — według Hawasa — w ten sposób, że jako szef partii narodowo socjalistycznej odda on wizytę szefowi armii faszystowskiej.

Informacje o planowanym spotkaniu obu dyktatorów nie zaskoczyły tu nikogo, jako że wizyta Hitlera w Rzymie zapowiedziana została jeszcze w czasie pobytu Mussoliniego w Niemczech.

O ustrój monarchistyczny w Austrii

Naczelna organizacja legitymistów austriackich „Żelazny pieścień" postanowiła zorganizować w dniu 11 stycznia b.r. masowp wiece legitymistyczne na terytorium całej Austrii.

Wiece te odbędą się w ścisłym porozumieniu z kierownictwem „Frontu Ojczyźnianego pod hasłem „My chcemy niezależnej Austrii".

Woroszyłow w niełasce

Centralny Komitet Wykonawczy ZSRR na miejsce Smirnowa, który stanął na czele nowego ludowego komisariatu do spraw morskich, mianował zastępcą ludowego komisarza obrony i naczelnika urzędu politycznego przy czerwonej armii Mechlisa, dotychczasowego redaktora naczelnego „Prawdy" i kierownika wydziału prasy i wydawnictw przy centralnym komitecie partyjnym.

W związku z powyższymi zmianami przypomnieć należy, że przed dwoma laty istniały dwa komisariaty: do spraw wojskowych i do spraw morskich, które zostały zjednoczone w jeden komisariat obrony. Obecnie komisariat ten został podzielony znów na dwa: obrony i do spraw morskich Na czele tych dwóch komisariatów: do spraw wojskowych i morskich. jak i na czele poźniej zjednoczonego komisariatu obrony, stał Woroszyłow. Wskutek podziału komisariatu obrony na dwa, sprawy morskie zostały wyjęte spod kompetencji Woroszyłowa. Nie można tego tłomaczyć względami fachowymi, gdyż Smirnow, tak samo jak i Woroszyłow, nie jest marynarzem. Pominięcie przy tej nominacji admirała Wiktorowa jest dość charakterystyczne. Mianowanie Mechlisa niewojskowego na zastępcę Woroszyłowa jest nie mniej charakterystyczne. W tutejszych kołach dziennikarskich i dyplomatycznych mianowanie na to stanowisko kierownika wydziału prasy i wydawnictw centralnego komitetu partyjnego, męża zaufania Stalina, tłomaczą jako wznowienie kontroli partyjnej i osobistej Stalina nad kierownictwem armii czerwonej.

Żydzi uciekają z Rumunii do Bułgarii

Havas donosi z Sofii na podstawie źródeł oficjalnych, że rząd bułgarski nie wydał dotychczas zakazu przekroczenia granicy przez żydów Rumuńskich, jednak nie jest wykluczone, że będzie musiał wydać zarządzenia, uniemożliwiające masową imigrację, tym bardziej, że w przeszłości miał liczne trudności z zainstalowaniem uchodźców. W obecnym stanie rzeczy zagadnienie żydowskie w Bułgarii nie posiada ostrego charakteru, ponieważ ilość żydów nie przekracza 1 proc. ogółu ludności.

Austria obawia się napływu żydów rumuńskich

„Lokall Anzeiger" w depeszy z Wiednia donosi, że miarodajne czynniki austriackie rozważają już projekt ustawy o cudzoziemcach Ustawa przewidywać ma, że obywatele obcy, zamierzający pozostać w Austrii przez czas nieco dłuższy, ubiegać się muszą o specjalne zwolnienia. Projekt tej ustawy pozostawałby — zdaniem pisma — w związku z zaniepokojeniem, jakie zapanowało w Austrii co do możliwości napływu żydów z Rumunii,

Bezrobocie w Stanach Zjednoczonych

W memoriale, przesłanym prezydentowi Rooseveltowi, narodowe biuro do spraw bezrobocia podaje, iż na dzień 20 listopada 1937 r. liczba bezrobotnych w Stanach Zjednoczon. wynosiła 7.822.912 osób (a więc prawie osiem milionów).

Z życia Częstochowy i okolicy

KALENDARZYK

STYCZEŃ	
4	Dziś: Tytusa
	Jutro: Telesfora,
	Słońce: Wschód 7.45 Zachód 15.36
WTOREK	Księżyc: Wschód 9.05 Zachód 19.16

Dyżury aptek

W nocy z poniedziałku na wtorek dyżurują apteki przy ul. Alei Wolności i Narutowicza, w nocy z wtorku na środę przy ul. Nowy Rynek i Wieluńskiej.

„Opłatek" w Stow. Kupców odbędzie się jutro, w środę, o godzinie 9 wieczorem

Gratulujemy! Znany na terenie Częstochowy i powiatu podkom. Kostyrka, kierownik wydziału śledczego w Częstochowie, został mianowany Komisarzem, zaś zastępca kierownika tegoż wydziału, aspirant Ignacy Bartuzel — podkomisarzem.

Budżet Częstochowy. Preliminarz budżetu miasta został już przekazany komisji finansowo-budżetowej i w początkach lutego wejdzie na porządek obrad budżetowych posiedzeń Rady Miejskiej.

Z Zarządu miasta. Wiceprezydent Częstochowy p. J. Dziuba, rozpoczął z dniem 27 ub. m. miesięczny urlop wypoczynkowy.

Statystyka samobójstw. W ciągu ub. roku zanotowano w Częstochowie 21 wypadków samobójczych.

Opłatek w szkole S. S. Zmartwychwstanek. Dziś, we wtorek, 4 b. m. w lokalu szkoły S. S. Zmartwychwstanek odbędzie się o godz. 7 wieczorem „opłatek" absolwentek tej szkoły.

Urzędnicy mają dość Ubezpieczalni. W uzupełnieniu wiadomości, że pracownicy miejscy stworzą własną organizację ubezpieczeniową, która obejmie opiekę lekarską nad nimi i ich rodzinami oraz jednocześnie z tym przestaną należeć do Ubezpieczalni Społecznej, należy wyjaśnić, że dotyczy to jedynie pracowników umysłowych, pracownicy fizyczni będą nadal należeli do Ubezpieczalni.

Drożyzna wzrasta. Ostatnio wzrosły tu ceny nabiału i artykułów strączkowych (groch, fasola). Ostatnio koszt utrzymania 4-osobowej rodziny ustaliła komisja statystyczna przy inspekcji Pracy na 3 zł 93 gr., a więc około 2 procent więcej, niż w poprzednim miesiącu.

Zima w całej pełni. Śnieg okrył ciepłą szatą pola, ogrody i przystroił całe miasto. Mróz i piękna pogoda sprzyjają sportom: łyżwiarskiemu i saneczkarskiemu. Częstochowa rozbrzmiewa wesołym dźwiękiem dzwonków sanek, uwijających się raźno po mieście. Warto pomyśleć o ustawieniu na mieście w kilku punktach koszyków z koksem.

Na marginesie zabaw sylwestrowych. W salonach, klubach, organizacjach, stowarzyszeniach, restauracjach, kawiarniach nocy Sylwestrowej panował niebywały ścisk. Wszędzie chciano się bawić. Bo tylko zabawa i raz jeszcze zabawa była hasłem tej nocy.

Ale niektórzy organizatorzy tych zabaw nie przestrzegali zapewnionych programów i zamiast niespodzianek, forsowali konsumcje a w szczególności napojów. A przecież nie po to się szło na zabawę, aby się tylko urżnąć...

Górą rzeźnicy! Na zebraniu cechowym w dn. 21 grudnia br. w obecności Prezesa Zarządu Obwodu Powiatowego LOPP. p. Z. Trzcińskiego wszyscy członkowie Chrześcijańskiego Cechu Rzeźniczo-Wędliniarskiego, postanowili gremialnie przystąpić do Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej, w charakterze członków rzeczywistych, a tymsamym powiększyli szeregi Koła LOPP. Nr. 76 zorganizowanego już w r, 1932 przy Rzeźni Miejskiej.

Sądzimy, że ten obywatelski czyn naszych pp. rzeźników i wędliniarzy zachęci i inne cechy rzemieślnicze do gremialnego wstąpienia w szeregi LOPP.

Za darmo serwis porcelanowy

Jak to zrobić — pomyśli niejedna gospodyni. Wystarczy zaprenumerować „Gazetę Częstochowską" i czytać ją uważnie każdego dnia. W jednym z numerów „Gazety Częstochowskiej" w dziale kroniki będzie rażący błąd w tytule artykułu. Kto z tym numerem i kwitem opłaconej miesięcznej prenumeraty zgłosi się w administracji otrzyma serwis. Fotografię szczęśliwca umieścimy w „Gazecie" jeśli sobie będzie tego życzył.

A więc wniosek

Zaprenumerujmy i czytajmy uważnie „Gazetę Częstochowską".

Na wystawie

firmy „Elektra" przy Alei N. M. P. 38 jest do obejrzenia serwis przeznaczony NA PREMIĘ dla tej szczęśliwej osoby z pośród prenumeratorów, która wypełni podane powyżej warunki.

Czy spółka „Jedności" z żydami

Spółdz. Stowarzyszenie Spożywców „Jedność" dziwną zastosowało taktykę. Pomijamy to, że „Jedność", korzystająca z różnych udogodnień, jakich nie ma handel prywatny, może konkurować z tym handlem, cieszylibyśmy się z jej rozwoju, gdybyśmy widzieli, że ta „Jedność" dąży do unarodowienia handlu w Polsce.

Tymczasem na zebraniach „Jedności" ta sprawa z reguły nigdy nie jest poruszana, tak, jak gdyby „Jedność" nie widziała niebezpieczeństwa ze strony żydów.

Z jej nastawienia ideowego wynikałoby, że nie widzi ona żadnej różnicy między prywatnym handlem żydowskim i polskim, a jeśli nawet widzi, to chyba raczej sprzyja żydom.

Dowodem na to powinien być fakt że „Jedność" pozwoliła sobie na zamieszczenie życzeń noworocznych (z racji tego wielkiego święta katolików) w żydowskim „Głosie Częstochowskim". „Jedność" grosze zarobione u polskich robotników zanosi do żydowskiej gazety.

Znamy wielu członków „Jedności" i jesteśmy najpewniejsi, że są oburzeni narówni z nami. Przecież to olbrzymi skandal.

Polskie Stow. Spożywcze napycha kieszenie żydom, popiera prasę żydowską, walczącą z Polakami, składa Polakom życzenia za pośrednictwem gazety żydowskiej.

Wstyd! Hańba!

Nie wiemy, kto odpowiada za żydowskie sympatie „Jedności", wiemy jednak, że tak pojęta spółdzielczość nie przysporzy „Jedności" nowych członków.

Nie dziwilibyśmy się wcale, gdyby członkowie „Jedności" pouczyli jej Zarząd, że zadaniem spółdzielczości nie powinno być „kumanie" się z żydami.

Żydzi wypowiedzieli wojnę teatrowi

Miejscowy teatr nie podoba się widocznie żydom. Skoro już od kilku tygodni wcale się w nim nie pokazują, zgodnie zresztą ze swoim postanowieniem, że będą bojkotowali wszystko, co nie zechce służyć interesom żydowskim. Teatr miejski mógłby zupełnie dobrze utrzymać się bez żydów, gdyby nie to, że szerokie rzesze Polaków, mieszkańców Częstochowy, nie mogą pozwolić sobie na wydatek kilku złotych miesięcznie na teatr.

Byłoby bardzo smutne, gdyby skutkiem bojkotu teatru przez żydów ten musiał zamknąć swoje podwoje, byłoby to wielkie zwycięstwo miejscowego żydostwa i jeszcze większy wstyd dla nas.

Nie wątpimy ani na chwilę, że miejscowe rzemiosło, miejscowe kupiectwo, urzędnicy i wolne zawody, zrzeszone w różnych organizacjach, zainteresują się obecnie żywiej losem teatru i nie pozwolą na jego upadek.

Kwestią honoru miasta jest utrzymanie tej placówki kulturalnej, jaką jest teatr.

Należałoby zaapelować do władz miejskich, by te przyznały teatrowi dawną subwencję w kwocie 2 500 zł miesięcznie (zamiast dzisiejszej w kwocie 1.500 złotych), by nadto w formie dodatkowego subsydium pokryły dotychczasowe niedobory teatru, zwłaszcza, że w ostatnim sezonie w ciągu 2 miesięcy miasto nie wypłaciło teatrowi grosza.

Dziś teatr jest w tej sytuacji, że po przedstawieniu wypłaca artystom nie rzadko nawet po 2 złote.

Sądzimy, że wyraźne przedstawienie przez nas tej sprawy poruszy sumienie polskiej Częstochowy, poruszy również i „ojców" miasta, którzy winni na jednym z najbliższych posiedzeń Rady Miejskiej, zainteresować się losem teatru.

Niechaj go żydzi omijają.

Niech służy ideałom katolickiego narodowego odrodzenia społeczeństwa.

Zebranie organizacyjne K. S. M. W dniu 6 bm. w święto Trzech Króli, odbędzie się o godz. 5 po poł. w sali Stow. Właść. Nieruchomości (Aleja N. M. P. 49) organizacyjne zebranie Kat. Stow. Młodz. par. ś. Jakuba, obejmującej śródmieście Częstochowy.

Rezultat zbiórki na przebudowę kościoła św. Jakuba. Do dnia dzisiejszego zebrano na rzecz przebudowy kościoła św. Jakuba kwotę 5335 zł 27 gr. Jest to zaledwie cząstka kwoty potrzebnej na przebudowę, to też akcja zbiórkowa Komitetu będzie trwała dalej. Komitet dąży do tego, by już w najbliższą wiosną przystąpić do przebudowy, która nareszcie pozwoli uwolnić Częstochowę od śladu moskiewskiej niewoli, zaspokoi duchowe potrzeby licznych mieszkańców śródmieścia, dostarczy jednocześnie pracy znacznej ilości bezrobotnych.

Echa strajku w Iglarni. Ub. lata w czasie strajku w miejscowej Iglarni, nie chciała w nim wziąć udziału robotnica, Piętkowa, którą jej współtowarzysze pracy usiłowali zmusić do strajku. Dwaj z nich, a mianowicie: Eugeniusz Piekacz i Józef Gwóźdź zostali skazani za to na karę po 3 miesiące aresztu przez miejscowy Sąd Grodzki. Sąd Okręgowy, do którego skazani odwołali się, wyrok sądu Grodzkiego zatwierdził w całej rozciągłości.

W Sylwestrową Noc!

Padał śnieg.
Po jakie licho?
Ach, tak. Układał się wszak Rok Stary do snu pierwszego i ostatniego... w śnieżne łoże.
Puszysta biel. — śnieżnej pościeli otuliła go. Już zasnął... snem bezkresnym... na zawsze..
Zginął w otchłani czasu.
A z nim... rozwiały się gdzieś w mroźnym wichrze nieziszczone pragnienia, nieprześnione sny.
Śnieg padał... skrzył się milionami diamentów.

* * *

Na arenę czasu w szalonym tempie przy dźwiękach kapel, w kaskadach śmiechu pustackiego, w warjackim szale wpadł Nowy Rok.
Roześmiany, rozbawiony, beztroski...
Błysnął nadzieją bałamutnie, że spełnią się marzenia i pragnienia.
Łudził jak tamten — aby tym boleśniej zadrwić, wyszydzić...

* * *

Rozbawieni imieninami najweselszego ze świętych Sylwestra doszczętnie wypełnili lokale, aby ni stąd ni zowąd na przestrzeni kilkudziesięciu metrów, w obłokach dymu tytuniowego, w oparach alkoholu, w zaduchu pachnideł zapomnieć o tym „co przeszło" nieopowrotnie, co się skończyło, aby się bawić, szaleć... aż blady świt ukaże zmiętoszone tualety i już nie śnieżnej białości gorsy.

TEATR KAMERALNY

W noc sylwestrową dał premierę Fleursa p.t. Ładna historja.

W starym dworku rozgrywa się właściwa akcja. Autorowi znakomicie udało się na pierwszy plan wysunąć uczucie przywiązania do rodzinnej strzechy i skrawka ziemi. Miłość i intryga choć dodatki pierwszorzędne, ale tym razem zręcznie przez autora usunięte na drugi plan. Akcja szybka i ciekawa toczy się gładko.

Artyści?

Przedewszystkim p. Zarębina w roli babci znakomicie stworzyła piękny typ kobiety z sercem i rozumem, dość często spotykany u naszej Rodziewiczówny. Gra świetna — wysokiej klasy p. Baronówna — to talencik, który maluczko a zabłysnąć może w pełnej krasie. Praca rzetelna i znać postępy wielkie.

P. Krotke w roli skarbowca-biurokraty a niefortunnego narzeczonego w każdym calu doskonały, a w niektórych momentach przeszedł sam siebie.

W roli szczęśliwego narzeczonego wystąpił nasz gwiazdor Brodniewicz. To wystarczy.

Kapitalny typ służącej dała p. Puchniewska.

Rolami wujowstwa podzieli się pp. Elsnerówna i Wybrański stwarzając doskonałe typki wielkomiejskiego światka. Całość jednak nie byłaby zupełną, gdyby nie dekoracje. A tu trzeba podkreślić, że były pierwszorzędne.

Szkoda, że p. Węgrzyn wbrew zwyczajowi nie ukazuje się na scenie, bo... bilibyśmy rzęsiste brawa.

Spieszcie z pomocą zimową dla bezrobotnych!

Z historycznych zabytków

Na kamienistej górze w Będzinie wznoszą się malownicze ruiny zamku, zbudowanego przez Kazimierza Wielkiego około 1358 r. Obecnie zamek będziński jest ruiną. Specjalny komitet do którego wchodzą przedstawiciele całego społeczeństwa Zagłębia Dąbrowskiego, zajmuje się odbudową zamku, gdzie ma znaleźć pomieszczenie muzeum Zagłębia Dąbrowskiego

Ze świata

Żydowska afera dewizowa w Niemczech

Sąd krajowy w Berlinie zakończył rozpatrywanie wielkiej afery dewizowej, której głównym sprawcą był 52-l żyd Griedlsender. Przebywa on obecnie za granicą, to też nie mógł zostać ukarany Natomiast kilku jego pomocników zostało skazanych na kary więzienia od 6 miesięcy do 2 lat i na grzywnę. Friedlaender zakupywał za granicą walory niemieckie po niskiej cenie, a następnie przemycał je do Niemiec i za pośrednictwem swych pomocników sprzedawał je po wyższej cenie. Zysk z tych transakcyj przekazany był następnie do Czechosłowacji, dokąd oskarżony przesiedlił się w ubiegłym roku.

Przeciwczołgowe karabiny angielskie

W najbliższej przyszłości armia brytyjska zostanie wyposażona w karabiny nowego typu. Karabiny te, trzykrotnie cięższe od zwykłych, będą miały kaliber dwa razy większy, niż dotychczasowe.

Kule z tych karabinów będą przebijały pancerze czołgów, a jednoczesny wybuch spowoduje wytępienie załogi.

Wspomniany dziennik podaje również wiadomość, że rzeczoznawcy wojskowi przeprowadzają obecnie badania nad nowym typem lekkich dział, przeznaczonych do niszczenia czołgów.

Tajemnica Robinsonów w Sowietach

Dochodzenie, przeprowadzone przez departament stanu w sprawie zidentyfikowania małżonków Robinson, którzy zaginęli w Sowietach, ustaliło niemal z całą pewnością, że małżonkowie Robinson i małżonkowie Rubens są jedynymi i tymi samymi osobami i że pani Rubens jest niewątpliwie obywatelką Stanów Zjednoczonych. Rysopis pani Rubens zgadza się z rysopisem osoby, którą przesłuchał w Moskwie sekretarz tamtejszej ambasady amerykańskiej. Fotografia pani Rubens będzie przesłana do Moskwy i jeśli pani Rubens jest osobą, która zaginęła w Moskwie pod nazwiskiem pani Robinson, to należy oczekiwać nowego energicznego wystąpienia ambasady amerykańskiej w Moskwie wobec władz sowieckich, celem otrzymania wiadomości o losie zaginionej.

Człowiek, który nie sypia od 23 lat

Człowiekiem tym jest Węgier, Paweł Korn, urzędnik ubezpieczeniowy.

W r. 1915 podczas kampanii wojennej w Galicji, został on ranny w głowę i od tego czasu cierpi na zupełną bezsenność.

Korn zapewnia, że nie odczuwa bynajmniej potrzeby snu, za to dużo jada, cztery razy w dzień i cztery razy w nocy.

W Szanghaju umiera dziennie 371 dzieci!

Do okropności wojny w Chinach dochodzi teraz jeszcze klęska mrozu, która poprostu dziesiątkuje licznych uciekinierów w Szanghaju.

Codzień znajduje się na ulicach Szanghaju dziesiątki zmarzniętych.

Śmiertelność wśród ludności cywilnej Szanghaju wzrasta w sposób zastraszający. W ciągu ostatnich trzech tygodni — jak donosi „Daily Herald" — umierało średnio po 443 osoby, w tym 371 dzieci.

W ciągu ostatnich czterech miesięcy zmarło 40 tysięcy zbiegów chińskich w Szanghaju.

Płeć a długowieczność

Ostatnie statystyki śmiertelności wykazują, że kobieta ma więcej szans od mężczyzny do życia do 75 roku. Każdy 15-letni podlotek ma 659 szans na 1000 przedłużenia swego życia o pół wieku, gdy dla mężczyzny w tych latach szansa ta wynosi tylko 589 na 1000. W 35 roku życia szansze dla kobiety wzrastają do 675 na 1000, podczas gdy mężczyzna tylko w 608 wypadkach na 1000 może liczyć na dożycie do 67 lat. W 45 roku życia proporcja ta wyraża się dla kobiet 739 — dla mężczyzn 679.

Z całej Polski

Nowe źródło ropy

W Starej Wsi, w pow. nowosądeckim na kopalni „Nadzieja" w drugim z rzędu pionierskim szybie na głębokości 200 m odkryto nowe źródło ropy naftowej o dużym procencie benzyny.

26 nowych karteli

Rok 1937 należał do roku „walki z kartelami". Faktycznie Rząd rozwiązał kilka nic nie znaczących karteli. — Jednocześnie tenże Rząd zezwolił na zawarcie 26 nowych umów kartelowych, w tym 5 o charakterze międzynarodowym.

Co ciekawsze, szereg uprzednio rozwiązanych karteli porobiło nowe umowy. Tak np. wiele się mówiło swego czasu o kartelu zwrotnic, rozjazdów kolejowych itp., dostawianych dla PKP. Obecnie kartel taki zawiązano na nowo.

Egzekutor zajął monstrancję

Toruński Sąd Okręgowy na sesji wyjazdowej w Wąbrzeźnie rozpatrywał sprawę ks. Fr. Bączkowskiego z Królewskiej Nowej Wsi, pociągniętego do odpowiedzialności z art. 255 k. k. o dopuszczenie się zniewagi w stosunku do poborcy skarbowego Kubisza. W swoim czasie zjawił się na plebanii w Królewskiej Nowej Wsi egzekutor Kubisz i zajął szafę, w której miały się znajdować szaty liturgiczne i monstracja.

Skutkiem tego ukazały się w pismach oświadczenia i sprostowania, w wyniku których doszło do rozprawy sądowej. Sąd wydał wyrok uwalniający ks. Bączkowskiego od winy i kary.

Ze zwyczajów kaszubskich

Rybacy kaszubscy w ciągu długich podróży za czasów młodości po różnych stronach świata przyswoili sobie ciekawe zwyczaje praktykowane obecnie w różnych zakątkach Kaszub. Do swego rodzaju kapitalnych zwyczajów należy przejęty prawdopodobnie z Francji sposób dowiadywania się jakie ceny będą obowiązywać za zboże w ciągu Nowego Roku. Bierze się 12 ziarn np. pszenicy, żyta, jęczmienia, czy owsa. Ziarna tych poszczególnych gatunków zbóż rzuca się w wigilię Nowego Roku na gorącą płytę kuchenną, przy czym trzykrotnie wymawia się nad każdym rzuconym ziarnem: „styczeń, pierwszy miesiąc", „luty, drugi miesiąc", „marzec, trzeci miesiąc" itd. Które ziarno najwyżej podskoczy, ten miesiąc wskazuje najwyższą cenę na dany gatunek zboża.

W okolicach Kartuz natomiast praktykuje się rzucanie ziarnek, oznaczających każdy miesiąc, do wody. Które najpóźniej utonie, to wskazuje najwyższą cenę zboża.

Dlaczego zginął Lewoniewski

„Corriere della Sera" donosi z Moskwy, iż w stolicy sowieckiej wybuchł nowy alarm z powodu odkrycia nowego spisku na życie Stalina, uknutego tym razem przez grupę oficerów okręgu wojskowego moskiewskiego. Wśród wielu aresztowanych znajdują się nazwiska pułkowników: Panikowa, Smolina, Smagulina i Ossipowa.

Stalin, który ostatnio mieszkał w swej willi na peryferiach miastach pod osłoną GPU — powrócił znowu do swojego skromnego apartamentu, ukrytego w skrzydle Kremla.

Na wyspy Sołowieckie zostali zesłani jako oskarżeni o trockizm b. poseł na sejm polski Miotła, oraz agitatorzy komunistyczni z Polski Taraszkiewicz i Ballin, którzy uciekli do Sowietów, ścigani przez policję polską.

Tymczasem mnożą się wypadki sabotażów w całej Rosji, oraz przykłady niebywałego bałaganu. Na fabryce „Specaautomaszyna" w Moskwie załamał się dach, wskutek czego zginęło trzech robotników, a 20 zostało ciężko rannych. Podczas zebrania wiejskiego w rejonie kurskim zawaliła się podłoga; przeszło 50 osób spadło do piwnicy razem z meblami: kilku zginęło.

W Chabarowsku runął dach biblioteki miejskiej, grzebiąc w gruzach czytelników; wydobyto 4 zabitych i 9 ciężko rannych.

Oddziały sowieckiej straży granicznej sygnalizują na pograniczu Ukrainy częste ucieczki wieśniaków na stronę polską i rumuńską.

W rejonie kijowskim strażnicy zabili onegdaj czterech chłopów, usiłujących przekraść się przez granicę.

Sensacyjne rewelacje o niepowodzeniu znanego pilota sowieckiego Lewoniewskiego przynosi pewien cudzoziemiec, przybyły z Moskwy. Opowiada on, iż Lewoniewski miał zostać aresztowany w parę dni przed swoim lotem Moskwa — San Francisco jako podejrzany o stosunki z agentami pewnego mocarstwa zagranicznego.

Poza tym Lewoniewski wydał się Jeżowowi człowiekiem niebezpiecznym, gdyż był pochodzenia polskiego (brat jego służy w armii polskiej) i znał wszystkie tajemnice wojskowe Kremlu, oraz lotnicze bazy strategiczne Sowietów. Zdając sobie sprawę, iż los jego jest przypieczętowany. Lewoniewski miał prosić Jeżowa, aby mu pozwolił dobrowolnie umrzeć śmiercią lotnika, a nie haniebną śmiercią „wroga ludu", i aby w ten sposób oszczędzić wielkiego bólu swojej starej matce, którą kochał nadewszystko.

Jeżow w porozumieniu ze Stalinem pozwolił lotnikowi na to, pod warunkiem, że wszystkie przygotowania do lotu miały być dokonane przez mechaników, wybranych przez GPU.

Lewoniewski rozpoczął lot, nie znając prac przygotowawczych i nie wiedząc, jakie defekty mógł mieć aparat, a wiedząc jedno tylko: że prędzej czy późniejniej samolot musi runąć.

W ten więc sposób słynny pilot i jego towaryszye, oskarżeni również o antystalinizm zginęli w niezbadanych dotąd strefach podbiegunowych.

HUMOR

MAŁŻEŃSTWO

Para małżeńska emigruje do Ameryki. Na stacji celnej, urzędnik, który bada paszporty, mówi:

— Tak, pański paszport jest w porządku, ale w jaki sposób udowodni mi pan, że ta pani jest pańską żoną?

— Drogi człowieku, mówi uradowany małżonek—jeśli się panu uda udowodnić, że to nie jest moja żona, dostanie pan 50 dolarów.

PRZYKRE PYTANIE

— Gdy byłem tak młody, jak pan, nigdy nie kłamałem.

— Kiedy więc pan zaczął?

PROGRAM RADIOWY OGÓLNOPOLSKI

WTOREK

6,15 Kolęda
6.20 Gimnastyka.
6.40 Koncert poranny
7,00 Dziennik poranny.
8,00—11,40 Przerwa.
11,57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa
15,30 Wiadomości gospodarcze
15,45 Zagadki muzyczne—audycja dla dzieci
16,05 Przegląd aktualności finansowo gospodarczych.
16.15 Mikołaj Rimski-Korsakow: Kwintet B-dur
16,50 Pogadanka aktualna.
17,00 Kraj pustyni i bogactw—odczyt
17,15 Koncert mandolinistów
17,50 Mikroskopijne żyjątka pod lodem — pogadanka
18,00 Wiadomości sportowe.
18,10 Skrzynka techniczna
18,30 Program na jutro.
18,35 Audycja dla wsi.
19,00 „W modrzejowym dworku" — wieczór literacki
19,30 „Polska twórczość chóralna"
19.50 Pogadanka aktualna.
20,00 „Tańce polskie Zofii Stryjeńskiej"
20.45 Dziennik wieczorny,
20,55 Pogadanka aktualna
21,00 Koncert symfoniczny
22,00 Muzyka taneczna.
22,50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. Przegląd prasy i komunikat meteorologiczny.
23.00 Muzyka lekka i taneczna.

Prenumerata miesięczna z odnoszeniem do domu lub wysyłką pocztową zł. 1.60

Wydawca i redaktor odpowiedzialny: Edmund Słotwiński. Odbito w drukarni „Udziałowej", Aleja 41.